

USKO JA EPÄUSKO
(Juhlan jälkinäytös)
Jh 7:40-52
(20 HJS III vk)
Kouvola
(18.10.2009)

Teksti:

40. Jeesuksen sanat kuultuaan jotkut väkijoukosta sanoivat: "Tämän täytyy olla se profeetta."
 41. Toiset sanoivat: "Hän on Messias." Mutta toiset epäilivät: "Ei kai Messias Galileasta tule!
 42. Kirjoituksissahan sanotaan, että Messias on Daavidin jälkeläinen ja tulee Betlehemistä, Daavidin kotikaupungista." 43. Näin ihmiset alkoivat kiistellä hänestä. 44. Muutamat halusivat ottaa hänet kiinni, mutta kukaan ei kuitenkaan käynyt häneen käsiksi.
 45. Jeesusta pidättämään lähetetyt miehet palasivat ylipappien ja fariseusten luo, ja nämä kysyivät: "Miksi ette tuoneet häntä?" 46. Miehet vastasivat: "Yksikään ihminen ei ikinä ole puhunut sillä tavoin kuin hän." 47. Silloin fariseukset sanoivat: "Oletteko tekin antaneet eksyttää itsenne? 48. Onko kukaan hallitusmies uskonut häneen? Tai yksikään fariseus? 49. Tuo rahvas ei tiedä laista mitään - kirottuja kaikki!" 50. Silloin Nikodemos, joka itse oli fariseus ja oli aiemmin käynyt tapaamassa Jeesusta, sanoi: 51. "Eihän meidän lakimme mukaan ketään voi tuomita, ennen kuin on kuultu häntä ja otettu selville, mitä hän on tehnyt." 52. Mutta toiset sanoivat hänelle: "Taidat olla itekin Galileasta. Tutki kirjoituksia, niin opit, ettei Galileasta tule profeetta."

JOHDANTO

1. Tekstimme alkaa toteamuksella: "Jeesuksen sanat kuultuaan". Jeesus oli pitänyt puheen lehtimajanjuhllilla Jerusalemissa. Puhe jakoi kansan kahteen leiriin duunarista yhteiskunnan johtoportaan asti. Toiset olivat Jeesuksen puolella, toiset häntä vastaan.
2. Tämän päivän tekstimme käsittelee syntynyttä skismaa.
3. Kolmeen asiaan paneudumme tämän päivän tekstin äärellä: Ensin tekstimme taustaan, toiseksi kansan reaktioon Jeesuksen puheen kuultuaan ja kolmanneksi kansanjohtajien reaktioon.

1. TEKSTIMME TAUSTA (7:40a)

Ymmärtääksemme tekstimme sanomaa meidän on luotava silmäys myös siihen, mitä tekstimme edellä oli tapahtunut.

1.1. Johanneksen 7. luku, jonka lopusta tekstimme on, kertoo 2000 vuoden takaa Jerusalemissa vietetyistä lehtimajanjuhlista. Lehtimajanjuhlat kestivät kokonaisen viikon. Myös Jeesus Nasaretilainen oli kyseisillä juhlilla mukana (7:10-13).

Juhlien pulivälissä, neljäntenä päivänä, Jeesus tuli temppeleihin ja piti puheen, jossa Hän sanoi olevansa Jumalan lähettämä ja Jumalalta oppinsa saanut (7:14-24).

1.2. Jeesuksen puhe jakoi kansan kahtia, puolesta ja vastaan. Toiset ihailivat hänen viisauttaan ja olivat valmiit tunnustamaan hänet VT:n lupaamaksi Messiaaksi. Toiset pitivät Jeesusta hulluna tai riivattuna ja tahtoivat tappaa Hänet. Niinpä ylipapit ja fariseukset lähettivät ryhmän miehiä pidättämään Hänet (7:25-36).

1.3. Juhlan viimeisenä päivänä, joka oli koko lehtimajan juhlien kohokohta, Jeesus tulee jälleen temppeliin ja pitää voimakkaan puheen. Siitä kerrotaan juuri tekstimme edellä näin: "Mutta juhlan viimeisenä, suurena päivänä Jeesus seisoj ja huusi ja sanoi: 'Jos joku janoaa, niin tulkoon minun tyköni ja juokoon. Joka uskoo minuun niin kuin Raamattu sanoo, hänen sisimmästään on juokseva elävän veden virrat.'" (7:37-39).

Näin Jeesus lupasi helluntain ja Pyhän Hengen niille, jotka uskovat Häneen.

"Nämä sanat" kansa kuuli ja näiden sanojen vaikutuksesta tämän päivän tekstimme kertoo (7:40-52).

2. KANSAN REAKTIOT (7:40b-44)

Mikä oli kansan reaktio? Niin kuin Jhn edellisen eli 6. luvun mukaan VL:n pääsiäisen tarkoitus täyttyi Jeesuksessa, niin saa lehtimajanjuhlaakin täyttymyksensä Hänessä.

Eräs lehtimajanjuhlassa luetuista teksteistä oli Sakarjan kirjan 14. luku. Siinä ennustetaan "elävästä vedestä", joka on virtaava Jerusalemissa. Niin kuin Jeesus edellisessä luvussa oli puhunut itsestään "elämän leipänä" (6:35), samoin Hän puhuu nyt lehtimajanjuhlla juhlan aiheeseen liittyen itsestään elävän veden eli kasteessa tapahtuvan Pyhän Hengen antajana.

2.1. Jeesuksen puolesta

Osa kansasta oli Jeesuksen puolella. Kuultuaan Jeesuksen puheen Pyhästä Hengestä, jonka Häneen uskovat tulevat saamaan, muutamat ajattelivat, että Jeesuksen täytyy olla "se profeetta". Käsite oli kansalle tuttu 5Msn kirjan 18. luvusta, jossa sanotaan: "Sinun keskuudestasi, veljiesi joukosta, Herra, sinun Jumalasi, herättää sinulle profeetan, minun kaltaiseni; häntä kuuluu" (5Ms 18:15,18). Itse asiassa Msn kautta annettu lupaus viittaa Kristuksen profetalliseen virkaan ja niin ollen Kristukseen.

Toiset kansan joukossa arvelivat suoraan, että Jeesus on VT:n lupaama Messias. He olivat siinä oikeassa.

2.2. Jeesusta vastaan

Osa kansasta asettui Jeesusta vastaan. He olivat ilmeisesti enemmistöä. Nämä pitivät mahdottomana, että Jeesus voisi olla Messias. Näkemyksensä tueksi he vetosivat Raamattuun. Raamatun mukaan Messias oli oleva Daavidin jälkeläinen ja syntyvä Daavidin tavoin Betlehemissä.

He tiesivät, että Jeesus asui Galilean Nasaretissa, eikä niin ollen täyttänyt Messiaan syntymäpaikalle asetettuja vaatimuksia (Mi 5:2; 2Sm 7:12; Ps 89:4, ym.)

Kysymällä he olisivat saaneet selville, että Jeesus oli syntynyt nimenomaan Juudean Betlehemissä, vaikka asuikin nyt Nasaretissa. Ja jos kansa olisi tuntenut Raamattunsa eli VT:n paremmin, he olisivat myös tienneet, että Nasaretiinkin liittyi Messias-profetia.

Uusi testamentti nimittäin kutsuu Jeesusta myös Hänen kotipaikkakuntansa mukaan Jeesus Nasaretilaiseksi ja sanoo näin samalla Vanhan testamentin profetian täyttyvän: "Niin hän (Joosef) nousi, otti lapsen ja hänen äitinsä ja meni Israelin maahan. ... Ja hän sai unessa Jumalalta käskyn ja lähti Galilean alueelle. ... Ja sinne tultuaan hän asettui asumaan kaupunkiin, jonka nimi on *Nasaret*; että kävisi toteen, mikä profeettain kautta on puhuttu: *'Hän on kutsuttava Nasaretilaiseksi'*" (Mt 2:21-23).

Raamatun selittäjien ongelmana on ollut se, etteivät he ole löytäneet tällaista profetiaa Vanhasta testamentista. Vanha testamentti ei tunne myöskään Nasaret-nimistä kaupunkia Israelista. Erehtyikö Matteus? Ei! Sillä todennäköisesti Matteuksen mainitsema profetia tarkoittaa seuraavaa profeetta Jesajan kirjan kohtaa: "Iisain kannosta puhkeaa *virpi*, ja *vesa* versoo hänen juuristaan. Ja hänen päällensä lepää Herran Henki" (Js 11:1).

Ensiksikin ylösnoussut ja taivaaseen astunut Jeesus sanoo itse olevansa tämä Jesajan ennustama *v e s a* tai *v e r s o*: "Minä olen Daavidin juurivesa ja hänen suvustansa, se kirkas kointähti" (Ilm 22:16). Toisin sanoen Jeesus on kuningas Daavidin kaatuneen kuningashuoneen ja sukuun kannosta noussut uusi *v e r s o* eli *v e s a* (hepreaksi "nezer"). Raamatun sukuluetteloitten mukaan molemmat, sekä Jeesuksen äiti Maria että Joosef, Hänen isäpuolensa, olivat kuningas Daavidin sukua (Mt 1 ja Lk 3). *Toiseksi* Jeesus sanoo olevansa Mooseksen lupaama *k i r k a s k o i n t ä h t i*, joka merkitsee uuden päivän alkamista ihmiskunnalle (4 Ms 24:17).

Mutta *kolmanneksi* myös nimi *N a s a r e t* tulee sanasta "n e z e r" eli "v e s a". Nasaretin alkuperäinen nimi on Nazara, joka on "nezer"-sanana feminiinimuoto. Kaupungin nimi on epäilemättä tulos sen vaatimattomuudesta. Ei ihme, että Natanael epäili, voiko Nasaretista tulla mitään hyvää, kun Filippus selitti, että hän on löytänyt Messiaan, joka on Nasaretista (Jh 1:45-46). Myös adjektiivi "nasarealainen" (nadzooraios) tulee suoraan sanasta Nazara.

Myös Jeesuksen seuraajia kutsutaan Raamatussa nasarealaisiksi. Tällä saattaa olla yhteys siihen, että heprean ja aramean kielessä nasarealainen merkitsee myös "käskynpitäjää". Jeesuksen seuraajat tahtovat nimittäin pitää Jeesuksen käskyt, kuten Jeesuksen lähetyskäskyssä sanotaan: "... opettamalla heitä pitämään kaikki, mitä minä olen käskennyt teidän pitää" (Mt 28:20). - Nasaret ja nasaretilainen löytyvät sittenkin Vanhasta testamentista. Raamattu on oikeassa.

2.3. Kansa jakaantui kahtia

"Niin syntyi kansassa eripuraisuutta hänen tähtensä" (7:43).

Alkukielen sana "skisma", meilläkin lainasanana tunnettu, merkitsee eripuraisuutta, mutta myös repeämää, halkeamaa ja kahtiajakautumista.

Jeesus on Jumalan Sana isolla S-kirjaimella. Jeesuksen sana, Raamattu, on Jumalan sanaa pienellä s-kirjaimella. Jeesus ja Raamattu Jumalan sanana on alusta saakka jakanut - ja jakaa yhä - kansaa puolesta ja vastaan. Näin tulee olemaan ei vain tämän maailman loppuun asti vaan iankaikkisesti.

2.4. Tämän päivän Kristus-julistus

Minut on lähetetty tänään tänne Kouvolan kirkkoon seisomaan ja huutamaan: "Jos joku janoaa, niin tulkoon Kristuksen luo ja juokoon. Joka uskoo Kristukseen niin kuin Raamattu sanoo, hänen sisimmästään on juokseva elävän virrat" (7:38-39). Hän saa Pyhän Hengen ja Pyhä Henki on täyttävä hänet.

Varmaan täällä Kouvolassakin vain pieni vähemmistö uskoo, että Jeesus Kristus on Jumalan lupaama Messias, syntiemme sovittaja ja maailman Vapahtaja. Kristus-julistus jakaa tänäänkin kansan kahteen joukkoon. Suuri enemmistö kääntää Kristukselle selkensä ja palvoo mieluummin epäjumalia, mieluummin luotua kuin Luoja.

3. KANSANJOHTAJIEN REAKTIOT (7:45-52)

Ylipapit ja fariseukset muodostivat ns. suuren neuvoston, joka oli juutalaisten korkein sekä poliittinen että uskonnollinen hallintoelin. Se vastasi niin ollen sekä meidän eduskuntaamme että kirkolliskokouksetamme.

3.1. Lehtimajan juhlien puolella välissä Jeesuksen pitämän ensimmäisen puheen jälkeen suureen neuvostoon kuuluvat johtavat virkamiehet eli ylipapit ja fariseukset lähettivät poliisipartion pidättämään Jeesuksen, sillä he tahtoivat tappa Hänet.

Jeesuksen pidättäminen piti tapahtua vaivihkaa, herättämättä kansan huomiota. Pidättäjät seurasivat tilannetta ja päättivät toteuttaa tehtävänsä vasta viimeisenä suurena juhlapäivänä, koska silloin olisi eniten väkeä liikkeellä ja tehtävä onnistuisi parhaiten. Mutta kuinka kävikään?!

Kuultuaan Jeesuksen puheen Pyhästä Hengestä poliisipartio palasi esimiestensä luo tyhjin käsin ja änkytti vastaukseksi heidän kyselynsä: "Ei ole koskaan ihminen puhunut niin kuin se mies puhuu" (7:46). Tämä arvio Jeesuksesta pätee vielä tänäänkin, vaikka lukemattomat suurmiehet, ajattelijat ja runoilijat ovat hänen jälkeensäkin pitäneet puheita.

Jeesukseen sanojen jumalallinen arvovalta oli sitonut partion kädet. Suuren neuvoston jäsenet vetosivat sen sijaan omaan inhimilliseen auktoriteettiinsa kysymällä, onko kukaan hallitusmiehistä uskonut Jeesukseen. Sen perusteella he langettivat sekä kansalle että poliisipartiolle uskonnollisen kiroustuomion.

3.2. Raamattu sanoo, ettei alkuseurakunnan uskovien joukossa ollut monta inhimillisesti viisasta, ei monta mahtavaa, ei monta jalosukuista (1Kr 1:26). Mutta heitä oli kuitenkin. Jumalan omia on kaikkialla, sielläkin, missä ei luulisi heitä olevan. Sodomassa oli Loot, Ahabin hovissa Obadja, Babyloaniassa Daniel.

Suureneuvostossa oli Nikodemus, se sama mies, joka ensikertaa oli tullut Jeesuksen luo yöllä ja joka mainitaan myös Jeesuksen hautaamisen yhteydessä. Hän nimittäin toi yli 100 naulaa = 30 kg kallisarvoisella mirhalla sekoitettua voidetta Jeesuksen ruumiin palsamoimiseksi (Jh 19:39). Se oli samanlainen laskelmoimattoman rakkauden osoitus kuin Betanian Marian nardusvoide Jeesuksen eläessä (Jh 12:3).

Nikodeemus teki lehtimajanjuhlan aikana, minkä voi Jeesuksen pelastamiseksi. Hän vetosi siihen ainoaan, jota neuvoston jäsenten oli pakko kuunnella eli lakiin. Suurineuvosto ei saanut tuomita ketään kuulematta ensin syytettyä ja todistajia. Sen määräsi laki (5Ms 1:16-17).

Suurineuvosto oli samaa mieltä kuin suurin osa kansastakin eli ettei Jeesus voi olla luvattu Messiaanisen ajan profeetta eikä Messias, koska Jeesus on galilealainen. Miksi hekään eivät ottaneet selvää Jeesuksen syntymäpaikasta eivätkä myöskään Nasaretin nimen sanomasta.

3.3. Mitä tästä opimme?

Ihmisluento on läpeensä synnin turmelema. Tämä koskee sekä pieniä että suuria. Mutta niillä, joilla on paljon valtaa, on suuri kiusaus käyttää sitä väärin. Tekstissämme kuvattu Jeesuksen ajan suurineuvosto on tästä hyvä esimerkki. Neuvostoa ei auttanut edes Raamatun ulkonainen tunteminen, koska Sana ei ollut saanut heissä sijaa.

Meillä on Raamattu, Jumalan kokonainen sana. UT:sta saamme lukea, kuinka VT:ssa annetut lupaukset Jeesuksesta Kristuksesta ovat täyttyneet. Sen tähden kaikille pitäisi Suomessa olla selvä, että Jeesus on Kristus, Jumalan Poika, maailman Vapahtaja. Todellisuudessa kuitenkin suomalaiset luopuvat enenevässä määrin Kristuksesta ja elävästä Jumalasta.

Vanha sananlasku sanoo: ”Mitä isot edellä, sitä pienet perässä.” Siksi minua huolestaa tämän päivän tekstimme äärellä sekä kansamme että kirkkomme johtotason luopumus Jumalan sanasta. Meidän tulisi rukoilla, että Jumala antaisi kansallemme niitä Nikodeemuksia, joiden omatunto on Jumalan Sanaan sidottu ja Pyhän Hengen hallitsema, johtajia, joiden viisautena on Jumalan viisaus ja joiden voimana on Jumalan voima.

PÄÄTÖS

Yhteiskunnallisesta asemasta riippumatta uskovon ja epäuskoisen välinen ero ei ole siinä, että uskovat olisivat itsessään pyhempää kuin epäuskoiset.

Ero on *ensiksikin* siinä, että uskova uskoo Raamatun todistuksen hänestä itsestään, että hän on syntinen ja Jumalan kirkkautta vailla.

Toiseksi ero on siinä, että uskova uskoo Raamatun todistukseen myös siitä, että Jeesus on Jumalan Poika ja on sovittanut hänen syntinsä Golgatalla.

Kolmanneksi ero on siinä, että uskova on saanut Pyhän Hengen sinetiksi sisimpäänsä, joka todistaa hänelle, että hän on Jumalan lapsi ja Pyhä Henki vaikuttaa hänessä joka aika ehtymättömän virran tavoin antaen voimaa vaeltaa Jumalan lapsena.

Neljänneksi ja viimeiseksi ero on siinä, että Pyhä Henki uskovassa on nyt ja viimeisenä päivänä omistajan sinetti, josta Herra tuntee omansa, ja kutsuu hänet Karitsan hääaterialle taivaaseen ja iankaikkiseen elämään.

Aamen.

Virret: 539; 129; 185:1–5; 314; (Eht. 221; 225); 229:4–7